

Ποιος και γιατί φοβάται τα συλλαλητήρια;

Ετοιμάζονται συλλαλητήρια για τις 21 Ιανουαρίου για το Μακεδονικό με αφορμή τις διαπραγματεύσεις Ελλάδας - ΠΓΔΜ. Πρωτοστατούν μακεδονικές οργανώσεις, τοπικές Μητροπόλεις, πολιτιστικοί σύλλογοι, ακόμα και πολίτευτές. Με αφορμή τη νέα αυτή κινητικότητα, βρήκαν ευκαρία να ξιφουλκήσουν πάλι οι αντίπαλοι των συλλαλητηρίων και να ζητήσουν ακόμα και την αναβολή τους. Ποιον όμως συμφέρει και τι προσφέρει η μη διεξαγωγή τους;

Δεν είναι η πρώτη φορά που παρατηρείται αυτή η πολεμική. Είχε παρατηρηθεί εναντίον των συλλαλητηρίων για το Μακεδονικό το 1999, για τις ταυτότητες και το Ασφαλιστικό το 2001, με τους αγανακτισμένους το 2011. Κατά συνεπή τρόπο είναι οι ίδιοι άνθρωποι που αντέδρασαν σε όλες αυτές τις λαϊκές συγκεντρώσεις. Βεβαίως, οι περισσότεροι εξ αυτών δεν είναι συνεπώς εναντίον κάθε συγκέντρωσης. Οι περισσότεροι εξ αυτών ήταν κήρυκες των συγκεντρώσεων του ΝΑΙ στο δημοψήφισμα του 2015. Κι αυτό γεννά ερωτηματικά για το αν η εναντίωση στα συλλαλητήρια είναι θέση αρχών.

Είναι επιζήμια τα συλλαλητήρια;

Βασικά επιχειρήματα εναντίον των συλλαλητηρίων είναι ότι πρόκειται για εκδηλώσεις «οχλοκρατικές» ενός ετερογενούς, «ανώριμου» πλήθους, χωρίς διαμορφωμένη άποψη και επεξεργασμένα αιτήματα. Ότι επιχειρούν να υποκαταστήσουν τους θεσμούς της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και να επιβάλλουν το «θυμικό» του «ανοργάνωτου πλήθους». Ότι, ακόμα, εξάπτουν τα ήθη και δεν επιτρέπουν το νηφάλιο δημόσιο διάλογο. Και, τέλος, κάποιες ακραίες φωνές, όχι μεμονωμένες πάντως, αφού δεν μπορούν να ζητήσουν την κατάργησή τους ή να τα καταργήσουν, τα ταυτίζουν με την ακροδεξιά. Έτσι ελπίζουν ότι τα απονομιμοποιούν, τα απογυμνώνουν ηθικά και αποθαρρύνουν την προσέλευση.

Φυσικά τα ογκώδη συλλαλητήρια είναι πολιτικά πολύχρωμα. Αφορούν πάντα μεγάλα κοινωνικά – πολιτικά θέματα και εκφράζουν μεγάλα τμήματα της κοινωνίας. Προφανώς, εφόσον πρόκειται για εκδηλώσεις αυθόρμητες και χωρίς ιδιαίτερη προπαρασκευή, δε φιλοδοξούν να καταθέσουν επεξεργασμένες θέσεις. Εκφράζουν όμως ένα κοινό κάθε φορά κοινωνικό παρανομαστή γύρω από ένα θέμα. Στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία τα μεγάλα συλλαλητήρια οργανώνονται σε περιόδους δυσαρμονίας ανάμεσα στο λαϊκό αίσθημα και την πολιτική εξουσία. Και εκδηλώνουν την αντίθεση της κοινωνίας στην εκάστοτε προωθούμενη πολιτική ή το πολιτικό – οικονομικό στάτους. Έτσι, από τη φύση τους συχνά έχουν χαρακτήρα αμυντικό και αντιστασιακό. Και ουσιαστικά στόχο

έχουν την επαναφορά της αρμονίας ανάμεσα στην εξουσία και το κοινωνικό σώμα. Δεν παρακάμπτουν τους θεσμούς της πολιτικής εξουσίας. Τους επαναφέρουν στη συνταγματική τους τάξη.

Η συμβολή των συγκεντρώσεων στη διαχείριση εθνικών θεμάτων

Το ίδιο συμβαίνει και στις μέρες μας. Σωματεία, οργανώσεις, δημόσια πρόσωπα, συνδικάτα, φορείς συσπειρώνονται όχι για να προτείνουν πολιτική στο Μακεδονικό, αλλά για να εκφράσουν την κατηγορηματική άρνηση της συντριπτικής πλειονότητας των Ελλήνων στην επιχειρούμενη μεθόδευση διευθέτησης του Μακεδονικού κατά τρόπο απαράδεκτο για τα εθνικά δίκαια. Με τον τρόπο αυτό το συλλαλητήριο δεν καταθέτει διαπραγματευτική πρόταση. Εκφράζει όμως πολιτική θέση, θέτοντας την κόκκινη γραμμή για μη αποδοχή του αλυτρωτισμού και σφετερισμού και μη χρήση του όρου «Μακεδονία» από το γειτονικό κράτος.

Ισχυρίζονται πολλοί ότι αν δεν είχαν διοργανωθεί τα συλλαλητήρια το 1992 θα είχαμε λύσει το πρόβλημα με πολύ πιο συμφέροντα τρόπο. Ότι τα συλλαλητήρια υπέθαλψαν τον ελληνικό εθνικισμό, που ευθύνεται (!) για την έξαρση του εθνικισμού των Σκοπίων και την αποτυχία συμβιβασμού. Αγνοούν ότι οι τότε κατατεθειμένες προτάσεις διαπραγμάτευσης (πχ Σλαβομακεδονία, Νέα Μακεδονία) ουδέποτε συζητήθηκαν από την άλλη πλευρά. Και επιπλέον, ότι επιθετικό εθνικισμό ασκεί αυτός που έχει ανυπόστατες αλυτρωτικές βλέψεις και σφετερίζεται και όχι ο αμυνόμενος. Τα τότε συλλαλητήρια ήταν κυρίως εκείνα που απεσόβησαν την παράδοση του ονόματος από την τότε κυρίαρχη πολιτική τάξη, που διατείνονταν ότι «σε δέκα χρόνια το πρόβλημα θα έχει ξεχαστεί».

Σε ευαίσθητα εθνικά θέματα, όπως το Μακεδονικό, τα ογκώδη συλλαλητήρια, ως έκφραση συμπαγούς πλειοψηφίας, αποτελούν για τους διαπραγματευτές μας πολύτιμο διαπραγματευτικό όπλο. Κυβέρνηση με συντεταγμένο το λαό πίσω της διαπραγματεύεται πολύ πιο αποτελεσματικά στο εξωτερικό. Συνεπώς, κάθε πολιτική τάξη, κυβέρνηση και αντιπολίτευση, που θα είχε σκοπό να εξυπηρετήσει τα διαχρονικά ελληνικά συμφέροντα, θα έπρεπε να επιθυμεί τη διεξαγωγή πολυπληθών συλλαλητηρίων, προφανώς πάντα ειρηνικών και χωρίς ακρότητες.

Όσοι καταφέρονται εναντίον των συλλαλητηρίων, καλό θα είναι να εξηγήσουν ποιον και γιατί βλάπτουν. Η πολεμική κατά των συλλαλητηρίων δεν προσφέρει τίποτα στην εθνική υπόθεση. Αντί να πολεμούμε τα συλλαλητήρια, θα ήταν προτιμότερο να προτείνουμε επιπλέον την οργανωμένη έκφραση της λαϊκής βούλησης, το δημοψήφισμα. Άλλωστε και αυτό συνιστά από μόνο του ισχυρότερο διαπραγματευτικό όπλο.